

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XLII. Cardinalis Baronij sententia Augustini Monachatu reijcitur, & plures eius lapsus in D. Augustini vita describenda, reteguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

ptiancem, quæ rei fidem adhibet, ea talis est: Anno M.D. lxxi. v. rbe nostra posse sauisima afflictâ, desherato, tritu quæ humano auxilio. Cælesti protelturi Augusti no duobus ingenti faces albas quot annis oblaturi, nunc copato vire salubrem statum impetraverunt. Sed quod rem perstringit, habeo, qui probent Cives Papienses ante annum 1488. Beatum Augustinum in publicis vexillis Canonici habitus indutum pinxisse. Nam vexillum publicum, quo vsque ad illum annum in publicis processionibus vti consueverant, & quod vsque in hanc diem in quadam camera Palatii Episcopalis Civitatis Papiensis asseruatur, & illius exemplum ex originali fideliter extractum in Sacristia Canonorum Regularium Sancti Petri in Cælo aureo cernitur, vt authentico instrumento per manum Iulij Cæsaris de Pellizonibus civis Papiensis publici notarij, & Curie Episcopalis Papiensis Cancellarij, rogati sub die 4. Augusti anni 1616. probatur) ipsum Augustinum pluviali crocei coloris, & mitra redimitum refert, nec non tunica linea rochetto nuncupata, & altera tunica longiori alba sub rochetto indutum. Quæ verò caula ipsos cives Papienses impulserint, vt Sanctum Augustinum, quem Clericalibus indutum semper coluerant, clericali habitu spoliare, & nigram cucullam inducere voluerint, diuinare non possum, nec volo.

VII. **D**Emum circa simulachrum D. Augustini in Ecclesia Mediolanensi locatum, nego priuum simulachrum ducentiesimum antiquitatis annum habuisse, nego etiam Alexandrum Sextum eiusmodi simulachrum cum cuculla monastica reficiendum præcepisse, vt veri habitus D. Augustini monumenta instauraret, quemadmodum de suo arguens affirmat, sed quod priori simulachro diruto, cum super habitu, cum quo nouum simulachrum reficiendum esset, inter Canonicos Regulares, & Eremitas Augustinenses controuersia oriretur, eam Summus Pontifex sic iuste derimendam censuit, vt cum priori habitu simulachrum illud restitueretur. Quod ne me de meo dicere suspicetis, & vt tam de antiquitate prioris illius simulachri, pro quo renouando tantoperè ab Eremitis certatum est, quam de causis, quæ Summum Pontificem ad prælatum decretum eondendum mouerunt, apud posteros fide certissima deinceps constare possit, ecce tibi ipsiusmet Pontificis editum ab eisdem Venerandis Patribus Eremitis acceptum, & fideliter redditum, huius, qui sequitur tenoris.

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Guidoni archiepiscopo Mediolanensi salutem, & Apostolicam benedictionem. Iussu potentium votu, per que scandalu obuietur, ac personarum quarumlibet, præsertim sub regulari habitu Altissimo famulantium quietis consuetudo, libenter annuimus, atque fauoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem nobis pro parte dilecti filij Mariani de Genexano Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Vicarij Generalis

petitis continebat, quod licet à decem, & octo annis intra quatuordecim annis Sancti Augustini in summitate Ecclesia tua Mediolanensi cum habitu fratrum Eremitarum eiusdem Sancti habitu super hoc rone maturo deliberatione sculpta posita fuerit, & vna cum imaginibus aliorum Doctorum inibi permanserit: quia tamen ad presens agit, quod illa, & alia imagines ibidem existentes propter earum nimiam ponderositatem in minori statura reponantur, nonnulli teneant, quod prædicta imago Sancti Augustini reuincatur in lapide marmoreo cum camisia sine scapulari, & corrigio, quod profecto in non modicum dicti Ordinis scandalum cederet, & detrimentum. Quare pro parte dilecti Mariani asserunt alias sicut recordationis Sacrum Caput Quatuor prædecessorem nostrum super eorum & personarum contentione inter dilectos filios Caponicos Regulares dilecti Ordinis Congregationis Lateran. & fratres Eremitarum Ordinis, super habitu, & scapulari, & exortas eu, & cubitet eorum sub pena excommunicationis lata sententia inhihendo, & precipiendo mandasse, vt ab eis penitus abstinerent, & ex tunc amplius de illa mentionem facere non auderent, per suas litteras amputasse, & penitus extirpasse. Nobis fuit humiliter supplicatum, vt eidem Ordini in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui de præmissis certam notitiam non habemus, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitatis tua per Apostolica scripta committimus, & mandamus, quatenus si est ita, per te dictam imaginem Sancti Augustini, prout prius sub eiusdem habitu, modo, & forma remitti, & deinde in eodem loca reponi facias, nec aliquid de super moueri, seu per alium moueri permittas; & si quid circa dictam imaginem Sancti Augustini innotatum est, ad pristinam formam reducat, contra dictores per censuram Ecclesiasticam, omni appellatione postposita compescendo. Non obstantibus præmissis, ac consuevit in omnibus, & ordinationibus, & c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominice MCCCCXCVI. 16. Nouembri, Pontificatus nostri anno quarto.

CAPVT QVADRAGESIMVM SECVNDVM.

Cardinalis Baronij sententia de Augustini monachatu reijctur, & plures eius lapsus in Diui Augustini vita scribenda reteguntur.

NRecentendis Doctoribus, qui Monachatu B. Augustini ad stipulantur, multos consulto omisimus, tum, quod recentiores sint, tum etiam quod solo numero, non autem pondere fidem augere possint, nec oportet,

teat iuxta sententiam Philolphi libro primo Physicarum Aufcultationum, contra quamlibet opinionem sermonis gratia prolatam disputare, aut in quavis cautello ratione soluenda diutius morari. Vnus superest Illustrissimus Cardinalis Baronijs, cuius autoritas in Ecclesia magna est, & magni ponderis esse debet, qui Diu Augustini monachum tam aperte docet, tam efficaciter confirmat, & tot præconijs extollit, vt non leuem temeritatis notam incurere videri merito possint, qui eius testimonium negare, vel eius sententiam refragari ausi fuerint. Is tomo quarto suorum Annalium sub anno 391. num. vigesimotertio, & sequenti, verba illa Possidij expendens: *Falsum ergo Presbyter monasterium intra Ecclesiam mox instituit, & cum Dei seruo viueret, &c.* In hunc modum de Augustini monachatu subiungit: *Quod igitur Sanctus Augustinus primus fuit, qui monasteria intra Ecclesiam instituit, eademque primus seruare cepit, aliisque seruanda tradidit, inde accedit, vt Donatista putarint eiusmodi vitæ genus ab ipso fuisse excogitatum. Nam sic ipse aduersus Petilauum: Deinceps perrexit ore ualedico in vituperationem monasteriorum, & monachorum, arguens etiam mes, quod hoc genus vitæ a me fuerit institutum, quod genus vitæ omnino quale sit, nescit, vel potius toto orbe notissimum nescire se fingit. Euxerat ipse ex Italia eiusmodi viuendi formam: viderat enim, quod ipse testatur, apud Aedon-lauensem civitatem nobile monasterium, confpexerat & Roma plura, eaque peregrina, qua tanquam beatorum civium choros laudant, quam quidem disciplinam amulatus, in Africana Ecclesia quamprimùm institueret conatus est. Sente verò huius in primo hæreticos aduersarios, nempe Donatistas, de quibus etiam superius dictum est. Caterùm tam ante presbyteratum adhuc Licus vna cum suis socijs, de quibus diximus, idem vitæ genus in Africa excelsuerat apud Tagastam: sed nondam aliquod ab eo institutum fuerat monasterium, cuius erigendi gratia se Hipponem contulerat, Hipponensem civem agentem in rebus, cuius Possidius meminit, conuenturus, a quo fuerat accersitus. At erit incundum hac omnia ex ipomet Augustino ad populum pro concione narrante perripere, at enim. *Quærebam vbi constituerem monasterium, & viuerem cum fratribus meis, &c.* Et cum huic suæ sententiæ de Augustini monachatu Possidius sibi aduersarium deprehendisset, illum obliuionis, & oscitantiz accusans, subdit: *Verum quod dicit Possidius, Augustinum factum presbyterum monasterium intra Ecclesiam mox instituisse, aliter se habuisse, cum præcedens Augustini sermo declarat, tum que subdit huius verba: Perueni ad Episcopatum, vidi necessitatem habere Episcopum, ex libere humanitatem quibuscunque venientibus, siue transeuntibus, quod si non fecisset, Episcopum inhumanum diceret. Si autem in monasterio ista consuetudo permissa esset, indecens esset: & idè volui habere mecum in domo Episcopii monasterium Clericorum. Hac ipse, quibus declaratur, non nisi factò ipso Episcopo accidisse, quod ait Possidius, construxisse ipsam monasterium intra Ecclesiam.**

vt ex his videas, duo ab ea velle fuisse Hippone monasteria, alterum, cum adhuc presbyter esset, in hortatulum verò, cum factus est Episcopus, in ipsa episcopali domo, quæ iahærens esse solet Ecclesia, &c.

Fateor equidem, tanti viri autoritatem tum apud omnes, tum apud me ipsam maximè esse, & estimari. Verum non tanti, vt ob illam sanctissimæ veritati primas non concedamus, aut etiã ab iniuria, si eam lesam offenderimus, non pro viribus tueri debeamus? ac in ijs præsertim, in quibus, vel ob communem naturam imbecillitatem, propter quam nullus absque speciali Dei auxilio supernaturali nõ mentitur, vt Apostolus ad Romanos 3. ait: *Est autem Deus verax; omnia autem hæc mendax: sicut scriptum est, vt iustificeris in sermone tuo, & vincas cum iudicaris: vel ob rei tractandam amplitudinem, & historiz multiplicitatem, ac varietatem, talis, ac tantus vir manifestè lapsus deprehenditur, inter quæ primum locum sibi vendicant historia, quam exaravit de vita, & rebus præclare gelius D. Augustini.*

Notabo hic breuiter, & fideliter illius in vita B. Augustini describenda assertiones, quæ cum veritate minùs consistere videntur: ac exinde quid, vel quantum illius autoritas valeat ad Augustini monachatum probandum, famiori consilio primò decernendum relinquam. Primus igitur huius viri lapsus fuit, quod d' apocryphas historias Sigiberti, & autoris sermonum ad Eremitas, cum alijs alijs oculatis secutus, dixit in Martyrologio primò edito, Beatum Augustinum anno ætatis suæ trigesimo, sacro baptismate regeneratum. Verùm à Georgio Vedano Vercellensi Congregationis nostræ olim Abbate Generali de suo errore testimonijs apertissimis eiusdem Dni Augustini libro tertio de Academicis capite vigesimo, & libro secundo Soliloquiorum, capite 10. certior factus, cum in dictis locis fateatur Augustinus, se quando illa scribebat, in annis triginta tribus exiitisse, & in primo libro Retractionum capite secundo, & quarto dicat, se illos libros adhuc Catechumenum scripsisse, in secunda editione Martyrologii errorem correxit, & sub die quinta Maij pro anno trigesimo annum trigessimum tertium restituit, quod etiam in Annal. tomo 4. sub anno 388. num. 71. notauit.

Verùm vt est magnorum ingeniorum conditio, proprios errores aut non facile agnoscere, aut rarò fateri, vt primum hunc errorem corripere, vel excusare, alterum addidit. Nam tom. 4. sub anno tercetissimo octuagesimo octauo, num. 71. ita scribit: *Hoc ipso anno Paschali tempore contigit baptismus Magni Patris Augustini, de quo nobis agendum est. Ac primus, que sunt temporis, elucidanda erant, cuius quidem exaditè disquisitionis rationem in astru notu, illi tamen posterius editu, nempe Plantationis typi, in quibus errorem illum emendatum præter editionis, in quem incauti ob textum eiusdem facti*

Augustinus de prauo tempore. Quia enim, dum ipse ager de obitu matris suæ, dicit: Ergo die nono agritudinis suæ quinquagesimo & sexto anno ætatis suæ, trigesimo, & tertio anno ætatis meæ, quia illa religio, & pia corpore soluta est, quod contigit, vt dicitur, anno sequenti mensi Maij si verum est, quod ibi dicitur, ipsam fuisse tunc ætatis triginta trium, vique dicendum erit, anno trigesimo secundo baptizatum, conuersum verò trigesimo, vt etiam ille corrigendus est textus, vt loco trigesimo tercio ponendum sit annus trigessimus quatuordecimus, idque ex alijs Augustini locis, vt in primo, cum ita ait libro tertio contra Academicos, cum trigessimum tertium ætatis suæ annu ætatis, &c. Verùm errasse in hoc Baronijs, & illius textum, non autem Augustini corrigendum esse, præter vnam tamen concordiam omnium exemplarium, siue exemplorum eius libri, quotquot videre potuimus, siue typis edita, siue manuscripta, in quibus sine ulla hesitatione, aut litura 33. annus ætatis Augustini notatur, non præter hoc inquam, duplici alia ratione ex ipsius Augustini & Possidij verbis deducta euidenter demonstro. Primò fateor Aug. lib. 9. Confess. c. 6. secum baptismatum illius filium Aedonlatum anni 5. eum verò mortuum in Africa cum esset in annis sexdecim. Sic ergo baptismus fuerit Augustinus anno ætatis suæ 33. siue trigesimo quarto, post integrum annum suam professionem in Africam tidiu dissiulisse non potuit, vt inter illius baptismum, & mortem matris integer annus, & amplius intercederet (post cuius etiam obitum non est dubium, illum Romam reuertum, ibique nonnullos menses subsistisse) si anno sequenti eum puerulo Aedonlatum in Africa fuit constitutus. Secundò Possidius ait, Augustinum annos sex, & septuaginta vixisse, ac ex illis ad quadraginta in Clericatu, & Episcopatu, & ante Clericatum tribus annis vixisse cum suis amicis apud agros proprios in Tagaste nisi Comitatu quare cum Augustinus anno ætatis suæ trigesimo tertio baptizatus fuerit, aut secundum Baronijs trigesimo quarto, & anni triginta tres iuncti alijs quadraginta & tribus, integrum numerum septuaginta & sex annorum perficiant, illi duo anni, quos superaddit Baronijs, dum vult pro anno ætatis Beati Augustini trigesimo tertio ponendum trigessimum quintum, redundant, & vel delendi, vel delendum Possidius, qui capite trigesimo primo scribit. *Sandè ille sanctus in vita sua præterea pro vitijs, ac saluti atque Sanctæ Ecclesiæ Catholice diuini condonata vixit annis septuaginta sex.* Et pro annis 76. ponendi anni 78. aut delendus ipse Baronijs. Vter illorum corrigendus sit, prudentes iudicent.

IV. Tertius lapsus fuit, quia putauit, & asseruit, Beatum Augustinum non anno ætatis suæ trigesimo tertio, sed trigesimo quarto baptismatum: quem errorem ex alio errore hausit, dum credidit, Beatum Augustinum ante idus Nouembris, qui illius dies natalis fuit, libros de Acad-

te Hippone nona
fuit in hoc libro
in ipsa episcopi
etc.

toritatem tum
sum maximi ef-
f. ut ob illam in-
cedimus, aut tū-
mus, non pro vi-
aertim, in qua
obrecillitate, pro-
fi Dei auxilio su-
solus ad Roma-
minu aureu boni
es in sermone
ob rei tractandē
ollicitatem, ac vi-
mificē lapsus de-
ocum sibi vendi-
a, & rebus pre-
er illius in vita B.
es, quar cum veri-
e exinde quid, vel
d Augustini mo-
confilio primum
is igitur huius vi-
ffortias Sigberti,
as, cum alijs in-
tyrologio primū
no ztatis suae tra-
eratum. Verūm
Congregationis
suo errore telli-
Augustini libro
fimo, & libro fi-
o, certior factus,
ffinus, se quanto
ibus extitisse, & in
apite secundo, &
huc Catechumē-
one Martyrologij
ta Maij pro anno
terium restitit,
b anno 328. num.

geniorum condi-
on facile agnosce-
one errorum conti-
ndit. Nam tom. 4.
mo octavo, nu. 71.
mpore contriū bap-
te qua nobis agendū
is, elucidanda erant,
us rationem in no-
ia, utrope Placema-
emendatissimo pro-
ctum erustem scri-
1890

Augustini de prauis impugnat. Quia enim, cum ipse
agit de obitu matris suae, dicit: Ergo die nono agrum dicit
sua quinquagesimo & sexto anno aetatis suae, trigesimo.
& tertio anno aetatis suae, anima illa religiosa, & pia
corpore soluta est, quod ibi dicitur, ipsum fuisse
tunc nonum triginta & trium, vti que dicitur erat,
anno trigesimo secundo baptizatum, conuersum vero tri-
gesimo, Verum ille corrigendus est textus, ut loco trigesi-
mo tertio ponendū sit annus trigessimus quatuor, idque ex
alijs Augustini locis, ut in primo, cum ita ait libro tertio
contra Academicos, eum trigessimum tertium aetatis an-
num agam, &c. Verum errasse in hoc Baronium, &
illius textum, non autem Augustini corrigendum
esse, praeter unanimem concordiam omnium ex-
emplarium, siue exemplorum eius libri, quot-
quot videre potuimus, siue typis edita, siue manu-
scripta, in quibus siue villa utilitacione, aut litura
33. annus eratis - ugilini notatur, non 32. praeter
hoc inquam, duplici alia ratione ex ipsius Augull.
& Possidij verbis deducitur euidenter demonstro.
Primo fatetur Aug. lib. 9. Confess. c. 6. secum bap-
tizatum illius filium Adeodatū anni 7. eum ve-
ro mortuum in Africa eum esse in annis sexdecim.
Sic ergo baptizatus fuerit Augustinus anno
aetatis suae 33. siue trigesimo quarto, post inte-
grum annum suam profectiōem in Africam tē-
dit discessisse non potuit, ut inter illius baptismum,
& mortem matris integer annus, & amplius in-
tercederet (post cuius etiam obitum non est du-
bium, illum Romam reuersum, ibique nonnullos
mensis substitisse) nisi anno sequenti eum puero Adeo-
dato in Africa fuit constitutus. Secundō Possi-
dij ait, Augustinum annos 64, & septuaginta vi-
xisse, ac ex illis ad quadraginta in Clericatu, & Ep-
iscopatu, & ante Clericatum tribus annis vixisse
cum suis amicis apud agros proprios in Tagaste nisi
Comitatu quarecum Augustinus anno aetatis suae
trigesimo tertio baptizatus fuerit, aut secundum
Baronium trigesimo quarto, & anni triginta tres
iuncti alijs quadraginta & tribus, integrum nume-
rum septuaginta & sex annorum perficiant, illi
duo anni, quos superaddit Baronius, dum vult
pro anno aetatis Beati Augustini trigesimo tertio
ponendum trigessimum quantum, redundant, &
vel delendi, vel delendus Possidij, qui capite tri-
gesimo primo scribit. *Sanē ille sanctus in vita sua pro-
lixo pro vilitate, ac felicitate Sanctae Ecclesiae Catholice
diuiniu condonata vixit annu septuaginta sex. Et
pro annis 76. ponendi anni 78. aut delendus ipse
Baronius. Vter illorum corrigendus sit, prudentes
indieent.*

IV. Tertius lapsus fuit, quia putauit, & asseruit,
Beatum Augustinum non anno aetatis suae
trigesimo tertio, sed trigesimo quarto baptiza-
tum: quem errorem ex alio errore hausit, dum
credidit, beatum Augustinum ante idus Nouem-
bris, qui illius dies natalis fuit, libros de Acade-

mici absolutisse. Cum enim dicat beatus Augusti-
nus in fine tertij libri de Academicis, se, cum il-
lum absolueret, in annis triginta & tribus con-
stitutum, quo tempore nondum baptizatus fue-
rat, si liber ille ante idus Nouemb. fuit absolutus,
necessario sequitur, illum anno aetatis suae non
trigesimo tertio, sed trigesimo quarto baptiza-
tum. Hanc rationem illemet tum in notis ad
Martyrologium, tum in Annal. tomo quarto, lo-
co proxime citato sic explicat: *Cum igitur fate-
atur, se auctorum fuisse triginta trium, cum scriberet con-
tra Academicos, atque aequē coustet, eos ab ipso elabora-
tos libros, cum Mediolani adhuc Catechumenus esset,
id quidem ipso testante, & ante mensē Nouembri,
quod ipse etiam demonstrat, dum ait, illos scriptos esse,
antequam scriberet de Vita Beata, quam scripturam
habebat praemantibus, ex ipso apparet, eo anno cen-
tesimo natalis sui idibus Nouembri, vti que affirmatum
est, esse anno superiori ab ipso fuisse conscriptos in fine an-
ni trigessimij tertij suae aetatis, quo priter anno idibus No-
uembri inchoaretur trigessimus quartus. Cum vero dicitur
ius Possidij iustificacione liqueat, ipsum baptizatum
esse Paschali tempore, vti que etiam dicitur erat non
anno superiori, sed praesenti anno delto tempore sacro
baptismate initiatus fuisse. Verum & in assertione
temporis baptismi Augustini & in fundamento
ipsius assertiōnis aperte lapsus Baronium vide-
bunt, qui verba Augustini legerint, quae ille scri-
bit in eodem libro de Beata vita, nec non in 1. lib.
Retractat. cap. 2. nam in lib. de Beata vita in prin-
cipio fatetur Aug. se occasione diei natalis sui,
qui incidit idibus Nouembri, librum illum
scripsisse: *Idibus, inquit, Nouembri mihi natalis dies
erat, post tam tenuis praesidium &c.* Verum in lib.
1. Retractationum capite secundo eundem li-
brum recensens ait: *Librum de Beata vita non post
libros de Academicis (nota verba) sed inter illos, ut scri-
berem contriit. Ex ore siue quippi ortus est diei natalis
mei, & triidus d'putatione completus, sicut factu ipse
induat.* Ergo si liber de Beata vita non post ab-
solutos libros de Academicis, sed inter illos scri-
ptus fuit idibus Nouembri, qui dies natalis ip-
sius Dni Augustini fuit, cum in fine librorum
de Academicis fateatur Augustinus, quando li-
brum illum absoluebat, se in annis triginta tri-
bus fuisse, per necessariam, & inenitabilem se-
quclam deducitur, quando scripsit librum de
Beata vita, non annum aetatis trigessimum quar-
tum, sed trigessimum tertium inchoasse: & cum
liqueat non solum ex Possidij iustificacione, sed
ipsiusmet Augustini confessione, lib. 9. Confess.
cap. 6. illum tempore Paschali proxime sequen-
ti sacro baptismate initiatum, necessario etiam se-
quitur, illum anno aetatis suae trigesimo ter-
tio, non trigesimo quarto, ut vult Baronius, bap-
tizatum. Quod ex temporum supputatione pro-
ximē facta confirmatur: quia si anno trigesimo
quarto, non autem 33. fuit baptizatus, totus de-
curfus vitae illius erit annorum septuaginta & se-*

184

ptem, non autem septuaginta, & sex. Nam ex Possidio habemus, illum in Africa baptizatum annis quadraginta tribus vixisse, scilicet in clericatu quadraginta, & laicum annis tribus. Et ad omnem dubitationem tollendam, vt videas, Baronium quoad hoc in meridiana luce offendisse, vides, quae ille scribit supra sub anno tercentesimo septuagesimo septimo, numero septimo, vbi fatetur, beatum Augustinum natum anno Christi tercentesimo quinquagesimo quinto, Idibus Nouembris, & numera vsq; ad annum tercentesimum octuagesimum octauum, quo anno tempore Paschali ille dicit, beatum Augustinum fuisse baptizatum, & videbis, non potuisse eo tempore esse in annis triginta quatuor, sed solum triginta tribus; nam ab anno quinquagesimo quinto die decima tertia Nouembris, vsque ad annum octuagesimum octauum die quinta Maij, non anni triginta quatuor, sed solum triginta & tres inchoati intercedunt.

V. **Q**uartus eius lapsus fuit, quod in Martyrologio Romano ab illo recognato sub die quinta Maij in fine scripserit: *Mediolani sancti Gerunij Episcopi. Ibidem conuersio sancti Augustini Episcopi, & Ecclesie Doctore, quem beatus Ambrosius Episcopus fidei Catholicae veritatem docuit, & hac die baptizatur.* In quem errorem nescio quomodo labi poterit vir doctissimus, non solum in Ecclesiastica historia verus adde, verum etiam de Theologia optimè meritis. Certum enim est, beatum Augustinum tempore Paschali ritu solemniter, qui tunc in Ecclesia seruati consueuerat, baptizatum fuisse, quod colligitur non solum ex Possidio dicente: *Vt appropinquanti diebus sancti Pasche salutem aquam perciperet.* Sed eodem Augustino scribente lib. 9. Confess. cap. 6. *inde vbi tempus aduenit, quo me nomen dare oporteret, scilicet vixi, Mediolanum remeuiimus.* Nam qui tempore Paschali baptizandi erant, ante mediam quadagesimam nomina dabant, quibus datis, Catechismi fiebant, ac exorcismi, quibus peractis, sabbato ante Dominicam Resurrectionis viuificè baptizabantur. Eratque mos Ecclesie tanto rigore seruatus, vt nullus excepto casu necessitatis, extra tempus Pasche Dominicæ Resurrectionis, vel Pentecostes lauacro salutifero ablueretur, vt secus facientes acriter corripentur, quemadmodum Cardinalis Bellarminus lib. de Bapt. cap. 16. ex varijs Summorum Pontificum decretis adnotauit, & colligitur ex ipso met Augustino pro mor. agenda c. 12. Quæ cum ita sint, vbi quæso inuenit Baronius, aut quisquis illius causam tueri velit, diem sabbati proximè præcedentis festum Dominicæ Resurrectionis, aut etiam Pentecostes, in quintum diem Maij vel incidisse, vel incidere vnquam posse, vt dixerit B. Augustinum eo die, scilicet 5. Maij à B. Ambrosio baptizatum? non ergo 5. die Maij baptizatus fuit, sed 8. Aprilis, vt supra dictum fuit.

(S)

Quintus eiusdem viri lapsus fuit, quod idem eodem tom. 4. Annal. sub anno 388. nu. 77. & sub anno 389. num. 1. Beatam Monicam non solum non eodem anno defunctam, quo Augustinus fuerat baptizatus, sed anno sequenti, die quarta Maij, quem errorem esse, conuincitur non solum ex textu ipsius Augustini lib. 9. Confess. cap. 11. in fine, vbi fatetur, se annorum ætatis triginta trium fuisse, quando B. Monica ex hac vix excessit, et si Baronius dicat, textum illum deprauatum, quem tamen ab errore vindicauimus, sed etiam ex temporum supputatione sæpius facta, quia si integer annus inter Augustini baptismum, & matris obitum intercessit, cum certum etiam sit, illum post obitum matris non statim in Africam profectum, sed nonnullis mensibus postea Romæ commoratum, vt statim dicemus, necesse erit credere, aut Augustinum in Africa tribus, & quadraginta annis post illius reditum non vixisse, aut illius ætatem post annum septuagesimum sextum producere, aut illius baptismum ante annum trigagesimum tertium ponere: quæ omnia cum falsum sint, falsum etiam erit illud ex quo sequitur, nimirum B. Augustinum integro anno ante obitum matris Monicæ baptizatum.

Sextus eius lapsus fuit, quod eodem tomo 4. sub anno 489. in principio docuit, B. Augustinum eo anno Romæ hyemasse, expectata opportuna, ac tuta navigatione: postea verò ad Ostia Tiberina descendisse, inde soluturum in Africam: ibi verò aliquantulum retardatum sanctæ matris ætate, ea verò defuncta, per soluturum illi postremis pietatis officijs vnâ cum socijs in Africam nauigasse. Nam è contrario euenisse, vt Mediolano discedens ad Ostia Tiberina protinus contenderit: exinde matre defuncta Romanæ redierit, ibique illa ætate commoratus fuerit, vixque dum tempus navigationi opportunum adesset, multa Beati Augustini loca ostendunt, & in primis illius verba libro nono Confessionum capite decimo: *imminente autem die, quæ ex hac vixit, exiit, quem diem tu noueris ignoscentiæ, quæ illic apud Ostia Tiberina, vbi remoti à turbi post longum iter u labore inflaurabam, nos nauigauimus.* Nam longum illud, ac laboriosum iter, post quod remoti à turbis sese navigationi inflaurabant, primum quâ B. Monica ex hac vita migraret, ex Vrbe Roma nullatenus esse potuit, illud enim non longum laboriosum est, quod trium horarum spatio inter perfluentem delata sine vilo prioris laboris conficitur, sed ex Vrbe Mediolanensium necessitas extitit, vt supra cap. 5. dictum fuit. Quod verba illa capite vndecimo eiusdem libri confirmant, in quibus beatus Pater Augustinus fatetur, annæ ætatis suæ trigesimo tertio religiosam, & pacatam animam corpore solutam fuisse, quod verè dici non poterat, si post baptismum ante ipsius Beatæ Monicæ obitum Romæ hyemasset, vt eodem deduximus. Reuersum potè Beatum Augustinum

stinum in Vrbe post matris obitum, ibique per aliquot menses commoratum, ostendunt primo libri de Moribus Ecclesie, & Manichæorum, nec non de Quantitate anime, Romæ post baptismum ab illo absoluti, & libri de Libero arbitrio ibidem inchoati, quorum meminit libro primo Rectitudinonum capite septimo, octauo, & nono: ac deinde illius verba libro tertio contra literas Petilianæ capite vigesimo quinto, quibus dicit, se ex Italicæ peregrinatione post Maximi Tyranni mortem Africam repetiuisse: nam Maximi Tyranni mortem eodem anno tercentesimo octuagesimo octauo scexto Kalend. Septemb. accidisse, idem Baronius fatetur sub anno tercentesimo octuagesimo nono, numero 1. licet tibi quoque in errore labatur affirmans B. Augustinum post mortem eiusdem Maximi Romæ hyemasse, quod habita ratione temporis, quo post reditum suum in Africam vixit, nullatenus esse potest, vt supra dictum fuit.

VIII. **S**eptimus eiusdem Baronij lapsus fuit in eo, quod Possidium oscitantia, & obliuionis redarguit, quod dixerit, beatum Augustinum factum Presbyterum intra Ecclesiam monasterium mox instituisse: *inter enim rem se habuisse tum præcedens Augustinus sermo, inquit, declarat, tum quæ subdit: Veruè ad Episcopatum, vixi necessitatem habere Episcopum, &c. & idè volui habere mecum in domo Episcopi Monasterium Clericorum, &c.* Vide obsecro, quomodo ingenia præclara, dum sibi ipsi nimium placent, in luce meridiana nonnunquam hallucinantur. Possidius quadragenarius Augustini discipulus, omnium eius gloriam non solum obseruato, verum etiam amulator studiosissimus, in re tanti ponderis, quanti erat primi illius monasterij institutio, sua nouitate albis calculis scribenda, præsertim si verum est, quod Baronius fatetur, B. Augustinum primum fuisse, qui monastica vite instituta inuexit in Africam, obdormiuit ad eò, vt memonæ lapsus, primi illius monasterij in horto Valerij instituti oblitus, pro illo secundum in domo Episcopi fundatum posuerit. Et quam obsecro oblitusam? quia inquit, quod factus Presbyter monasterium intra Ecclesiam mox instituit, quod non nisi ipso Augustino facto Episcopo accidit: nam primum illud monasterium non intra Ecclesiam, sed in horto Valerij fuerat institutum. Sed quæro, num secundum monasterium fuerit institutum intra Ecclesiam? quia sicut Augustinus in illo sermone non dicit, primum monasterium fuisse institutum in Ecclesia, sed in horto Valerij: ita nec secundum dicit in Ecclesia exstructum, sed in domo Episcopi: *Volui, inquit, habere mecum in domo Episcopi monasterium Clericorum.* Ecce tibi, non dicit in Ecclesia, sed in domo Episcopi. Sed respondeo, illud secundum dicitur institutum intra Ecclesiam, quia domus Episcopi inherens esse solet Ecclesie. At ego dico, quid si etiam horts Valerij Ecclesie parochiali inhereret? nonne pari ratione monasterium in horto illo exstructum poterat di-

stinum in Urbem post matris obitum, ubiq; per aliquot menses commoratum, ostendunt primo libro de Moribus Ecclesie, & Manichæorum, necnon de Quantitate anime, Romæ post baptismum ab illo absoluti, & libri de Libero arbitrio ibidem inchoati, quorum meminit libro primo Retractionum capite septimo, octavo, & nono; ac deinde illius verba libro tertio contra literas Petiliani capite vigesimo quinto, quibus dicit, se ex Italica peregrinatione post Maximi Tyranni mortem Africam repetuisse; nam Maximi Tyranni mortem eodem anno tercentesimo octuagesimo octavo sexto Kalend. Septemb. accidisse, idem Baronius fatetur sub anno tercentesimo octuagesimo nono, numero i. licet ibi quoque in errorem labatur affirmans B. Augustinum post mortem eiusdem Maximi Romæ hyemasse, quod habita ratione temporis, quo post reditum suum in Africam vixit, nullatenus esse potest, ut saepius dictum fuit.

VIII Episcopus eiusdem Baronij lapsus fuit in eo, quod Possidium obsecrat, & obliuionis redarguit, quod dixerit, Beatum Augustinum factum Presbyterum intra Ecclesiam monasterium mox instituisse. Alter enim vixit se habuisse tum præcedens Augustinus sermo, inquit, declarat, tum que subdit: Verum ad Episcopatum, vixi necessitatem habere Episcopum, & c. id vult habere mecum in domo Episcopi Monasterium Clericorum, & c. Vide obsecro, quomodo ingenia præclara, dum sibi ipsis nimium placent, in luce meridiana nonnunquam hallucinantur. Possidius quadragenarius Augustini discipulus, omnium eius gestorum non solum obseruator, verum etiam amulator studiosissimus, in re tanti ponderis, quanti erat primi illius monasterij institutio, sua nouitate albis calculis scribenda, præsertim si verum est, quod Baronius fatetur, B. Augustinum primum fuisse, qui monastica vitæ instituta inuexit in Africam, obdormiuit ad eam, ut memoris lapsus, primi illius monasterij in horto Valerij instituti oblitus, pro illo secundum in domo Episcopi fundatum posuerit. Et quam obsecro obcausam? quia inquit, quod factus Presbyter monasterium intra Ecclesiam mox instituit, quod non nisi ipso Augustino facto Episcopo accidit: nam primum illud monasterium non intra Ecclesiam, sed in horto Valerij fuerat institutum. Sed quæro, num secundum monasterium fuerit institutum intra Ecclesiam? quia sicut Augustinus in illo sermone non dicit, primum monasterium fuisse institutum in Ecclesia, sed in horto Valerij: ita nec secundum dicit in Ecclesia exstructum, sed in domo Episcopi vult, inquit, habere mecum in domo Episcopi monasterium Clericorum. Ecce tibi, non dicit in Ecclesia, sed in domo Episcopi. Sed respondet, illud secundum dicitur institutum intra Ecclesiam, quia domus Episcopi inherens esse solet Ecclesie. At ego dico, quid si etiam hortus Valerij Ecclesie parochiali inhærebat? nonne pari ratione monasterium in horto illo exstructum poterat di-

ci institutum intra Ecclesiam, sicut etiam illud institutum in domo Episcopi? quæ enim maior erat ratio de vno, quam de altero, ob quam homo necotericus, qui annis mille, ac ducentis post Augustinum vixit, qui de rebus gestis B. Augustini cæcenus aliquid veri scribere potuit, quatenus ei Possidius facem prætulit, Possidium testem oculatū, & quadragenarium in re tanti ponderis, ut mendosum, & obliuiosum redarguere iure merito poterit?

Octauus eiusdem lapsus, fatetur hic Autor, B. Augustinum primum fuisse, qui monastica vitæ instituta inuexit in Africam, ac primus ipse illa seruare cepit, & alijs seruanda tradidit; & tomo sexto sub anno quinquagesimo quarto, numero trigesimo quarto de B. Fulgentio loquens; Sed vnde, inquit, huiusmodi, quam refert, monasti institutio fluxit in Africam? si rellæ memoria tenes, non aliam, quam ab ipso scilicet Augustino, qui eandem ex Romana, & Mediolanensi Ecclesia primitus inuexit in Africam inuexit, atq; letissime propagauit, ut plane intelligas, quam S. Fulgentius professus est monasticam regulam, ab ipso S. Augustino derivasse, diuersiq; Ordini ab eo institutas fuisse. Hæc, aliorum vixit, qui in Ciuitatibus degentes eius essent vitæ, atque vestitus, cuius huiusmodi vides Fulgentium esse cultorem. His, & alijs verbis extom. 4. superius narratis hic præclarissimus, & illusterrimus Doctor tria dicit, primum, B. Augustinum primum fuisse, qui monastica vitæ instituta inuexit in Africam, quod non est vndeque; certū, & constans, sed nunc transeat. Secundum, B. Augustinum duo genera Religiosorum, siue Regularium in Africa instituisse, alterum Clericorum communiter viuentium, & in Ciuitatibus degentium: alterum Monachorum, qui procul à Ciuitatibus degentes, eius essent vitæ, ac vestitus, cuius Diuus Fulgentius erat. Tertium, hoc genus vitæ monastica Beatum Augustinum ab Ecclesia Mediolanensi, & Romana primitus mutuatum fuisse, & in Africam inuexit. Quod euidentius declarat supra citato tomo quarto, sub anno tercentesimo nonagesimo primo, cum ait: euerat ipse ex Italia in Africam inuexit, viderat enim, quod ipse testatur, apud Mediolanensem Ciuitatem nobile monasterium, conspexerat & Roma plura eadem que peregrinia, que tanquam beatorum Ciuium choros laudauit: quoniam quidem disciplinam & mulatos, in Africana Ecclesia quædam primum instituta conatus est. Hoc autem tertio eius dicto stante, ut videas, quæ in secundo dicto de Monachis à Beato Patre Augustino in Africa instituta à Clericis Regularibus distinctis, & in solitudinibus degentibus, eius vitæ, & habitus, cuius Fulgentius extitit, ille scribit, apocrypha esse, & contra expressam Beati Augustini sententiam voluntariè dicta, pone tibi ob oculos non aliam, quam ipsummet Beatum Augustinum in eo loco, ubi de monasterijs loquitur, quæ Mediolani, ac Romæ viderat, que tanquam beatorum ciuium choros laudauit. Est is locus in libro de Moribus Ec-

IX.

137

clefiz capite trigesimo tertio, nam alium inter B. Patris Augustini libros non habemus, praeter duo verba, quae de monasterio Mediolanensi sub Beato Ambrosio nutritore scribit octavo libro Confessionum capite sexto. Igitur in dicto libro de Moribus Ecclesiae Catholicae videns, Manichaeos suorum electorum simulatam continentiam, & sanctitatem vanè iactantes, primum quidem capite trigesimo primo, opponit illis perfectam continentiam, & castitatem multorum Catholicorum, quibus Manichaei nullo pacto essent comparandi: tam enim, inquit, accipite Manichaei perfectorum Christianorum, quibus summa castitas non laudanda tantum, sed etiam capessenda visa est, mores & continentiam singularem: ne vos impudenter iactare apud animos imperiorum quasi difficilissima rerum abstinentia, si quid in vobis pudoris est, audeatis. Exinde quatuor hominum genera inter Catholicos continentiam servantium distinguit, quorum primos recenset Anachoritas, qui secretissimi penitus ab omnium communitate pane solo. qui eis per certam intervalla temporum affertur, & aqua contenti, desertissimas terras incolunt, perfruentes colloquio Dei, cui parvis mensuris inhæserunt. Secundo loco ponit Monachos, & Cenobitas; qui plures simul in eisdem domibus habitantes, sub Decanis, & Praepositis, & alijs maioribus degunt, quorum mores, vitamque eodem planè modo, quo B. Hieronymus, & Cassinus de Monachis Aegypti loquentes, describit ibidem cap. 31. quem vide, postea cap. 32. tertium genus recollit, nimirum clericorum, quorum virtus, inquit, eò mihi mirabilior, & maiori prædicatione dignior videtur, quòd difficilior est. tam in multiplici hominum genere, & in ista vita turbulenta servari. tandem cap. 33. quartum genus ponit illorum Christianorum, quorum plurima diversoria se Romæ, ac Mediolani vidisse fatetur, quæ tanquam beatorum civium choros laudat, ut rectè Baronius scribit, quorumque institutum emulatos in Africam innoxit. De istis igitur sic scribit D. Augustinus. *Nec ideo tamen laudabile Christianorum genus contempserim, eorum scilicet, qui in Civitatibus degunt, à vulgari vita remotissimi. Videt ergo diversoria Sanctorum Mediolani non paucorum hominum, quibus unus presbyter præerat, vir optimus, & doctissimus (ecce tibi monasterium Mediolanense, de quo lib. 8. Confess. cap. 6. scribit Mediolani positum extra urbis moenia) Romæ etiam plura cognovimus, in quibus singuli gravitate atque prudentia, & divina scientia præpollentes, ceteris secum habitantibus præfunt Christiana caritate, sanctitate, & libertate vivuntibus: ne ipsi quidem cuiquam enervati sunt, sed Orientis more, & Pauli Apostoli autoritate manibus suis se transtinguunt. Ieiunia etiam profusus incredibilia multos exerce-re didici, non quoties semel sub noctem respiciendo corpus, quòd est visque quæque vilitatissimum, sed continuam triduum, vel amplius sapissime sine cibo, ac potu ducere, neque hoc in viris tantum, sed etiam in feminis, quibus item multo viduis, & virginibus simul habitantibus &c.*

Si hoc quartum institutum illud est, quod Augustinus Mediolani, ac Romæ didicit, quòd ipse primus emulatos innoxit in Africam, ut Baronius semper in hoc sibi constans ait, conuincitur plane multipliciter illum decipi. Primum cum dicit, B. Augustinum institutum vite monasticæ, quod Mediolani, ac Romæ didicerat, in Africam innoxit, nam illud quartum institutum Augustinum à monastico data opera distinguit, ut vides. Secundò cum ait, Augustinum duas classes instituisse, alteram clericorum communiter in Civitatibus viventium, alteram monachorum procul à Civitatibus degentium, eius vite, ac vestitus, cuius B. Fulgentius erat: nam B. Augustinus è contrario scribit, illa quidem ab humana conversatione remotissimos, sed in Civitatibus habitare consuevisse, non in cetero, non in solitudine, ut Baronius de suo dicit. Tertio cum ait, Religiosos ad imitationem Mediolanensium, & Romanorum in Africa institutos, eius vite, ac vestitus fuisse, cuius B. Fulgentius fuerat. Vbi enim quæso hoc dicit Augustinus, ut de habitu eorum qui Romæ, aut Mediolani degunt, vel vnum verbum protulit? Hinc ergo vides Baronium, quæ de monachis à B. Augustino in Africa institutis in locis à Civitatibus longemotis degentibus, & de illorum habitu scripsit, non ex Augustino accepta, ut ille innotuit, etiam locum non designat, sed contra mentem Augustini de suo dixisse, & recentiores in illius autoritate adeo firmum præsidium sibi constituere potuisse, ad D. Augustini monachatum docendum. Dicit Saltem habemus, illud genus vite, quod B. Augustinus primitus instituit ante Episcopatum, non fuisse institutum clericorum, ut Canonici Regulares prædicant, sed ab illo diversum: quandoquidem Augustinus dicto libro de moribus Ecclesiae, quartum illud genus Christianorum in Civitatibus degentium, à Clericis distinguit. Respondens institutum illud à clericali distinctum fuisse, non ut species à specie distinguitur, quo pacto distinguuntur clerici, & monachi, sed ut imperfectum, & perfectum in genere clericorum, & sicut distinguitur collegium Canonicorum à seminario, vel alijs collegijs, ex quibus ipsi Canonici assumuntur, de qua res supra dictum fuit.

Nonus eiusdem Baronij lapsus fuit, cum ait, Quam Beatus Fulgentius professus est monasticam regulam, ab ipso B. Augustino derivasse. Et B. Augustinum monachos instituisse, qui eius essent vite, & vestitus, cuius ipse D. Fulgentius erat, nempe vitæ contenti tunica, eademque zona pellica castriata, quam nec solerent dormitari, illudque institutum ipsum Augustinum in primis collatissimum ut omittam Baronium gratis hoc dicere sine vilo fundamento, & contra ea, quæ Fulgentij discipulus de illius monachatu scripsit cap. 4. vna eiusdem Fulgentij dicens, illum cuiusdam Episcopi Faustini nomine in monasterio ab eodem Episcopo instituto discipulum fuisse. Deinde vult

Faustino ex loco turbato, ad aliud monasterium cui Faustinus Abbas erat præfectus, se transtulisset, que nonnullos dies durasse. Si B. Augustinus instituit, ac vitæ, & habitus professor extitit quem B. Fulgentius tenebat, illum utique in Episcopali quadantenus retinisset. Verùm Augustini habitum, & vitæ institutum cum haec instituta D. Fulgentij conferas, nihil communi inter illa interesse videbitur. Sanè B. Augustinus vestes & calcamenta, & lectuala ex modo competenti habitu erant, nec nitida nimis, abiecta plurimum, ut Possidius cap. 22. scribit, faustius frugalis, & parca quæ quidem inter cetera & legumina, etiam carnes aliquid propter spiritus, vel infirmos continebat. Semper autem num habebat, cochlearibus argenteis utebatur. Habitus illius birtum & tunica linea, quæ in mune, & de communi accipiebat, nec pretiosius, nec omnino abiecta, sed talia, quæ daretur ceteris clericis si non habuissent, ut illi forma de communi vita clericorum ait: Quæ cum habitu B. Fulgentij, & illius vite institutum illius discipulo cap. 18. descripto conferas, eorum ab invicem distinctis videbis. Suscepit, inquit, B. Fulgentius Episcopatum, sine aliqua ambitione, maxima devotione, manente in contradiotione diuina, nec nec ita factus est Episcopus, ut esse desideret, sed accepta Pontifici dignitate, professionem veram suam integritatem servata vero professus integritas plus ornatus Pontifici dignitatem. Quam denique preciosa vestimenta quæsit, aut quæ hanc vitam præterisset, aut conditis suaverit, vel inter histores mandavit, aut discumbendo sa- rquisere, & resolute rigidam propositum voluit, non tantum vilis tunicæ, sive per astatem, sive hyemem patienter indutus, Quæ quidem sicut on- sponnanquam vivebat, pelliceo cingulo tang- monachus vivebat. sic studio humilitatis ambitio- vestium fugabat, ut nec ipsa calcamenta suscipiens- rorum, aut vel sumi caligine tempore hyemum, aut c- gulo in tempore æstatis vivebat, intra monasterium- ne interdum soleas accipiebat, frequenter nudis ped- subulabat, & solum preciosam, vel superbi coloris, nec- se habuit, nec monachos suos habere permisit, subius- solum nigellus, vel lactine pallis circumdatus iner- Quando temperies æstiva inibat, solo pallio intra- nasterium est cooperatus: scapulis vero nudis nunquam- nobis visus est, nos de postea saltem cingulo somnum per- aut sua autem consentia Deo esse fiduciam gerens- quæ tunica dormiebat, in ipsa sacrificabat, & temp- sacrificij mandata esse corda potius, quam vestime- dicebat. Huius beatissimi sacerdoti nullus aliquando- rasti cuiuslibet generis carnes accipere &c.

Decimus eiusdem lapsus fuit, quod sub an- 377. nu. 7. dixit Augustinum natum anno Chr- 355. Idibus Nouembris, & postea sub anno 4- nu. 75. ponit illius obitum quinto Kalendas No- tembris: nam Augustinus vixit annis 76. ex Possi- dio, Si autem ab anno 355. Idibus Nouembris

Fauslo ex eo loco turbato, ad aliud monasterium, cui Felix Abbas erat prefectus, se transfulisset, ibique nonnullos dies duxisset. Si B. Augustinus eius instituti, ac vitæ, & habitus professor extitisset, quem B. Fulgentius tenebat, illum utique in sede Episcopali quadantenus retinisset. Verum si Augustini habitum, & vitæ institutum cum habitu, & instituto D. Fulgentij conferas, nihil commune inter illa intercessisse videbis. Sanè B. Augustini velles & calcamenta, & lectualia ex moderato, & competenti habitu erant, nec nitida nimium, nec abiecta plurimum, vt Possidius cap. 22. scribit, mēsa illius frugalis, & parca quæ quidem inter ultra, & legumina, etiam carnes al. quando propter hospites, v. l. infirmos continēbat. Semper autem vinum habebat, cochlearibus argenteis utebatur. Habitus illius birrum, & tunica lineæ, quæ in commune, & de communi accipiebat, nec preciosa nimis, nec omninò abiecta, sed talia, quæ dari possent ceteris clericis si non habuissent, vt illemet fecim. 2. de communi Clericorum ait: Quæ si cum habitu B. Fulgentij, & illius vitæ instituto ab illius discipulo cap. 18. descripto conferas, toto celo ab invicem distitisse videbis. Suscepit, inquit, D. Fulgentius Episcopatum, sine aliqua ambitione, eam maxime deuitans, manente in contradi. Boves diuina vltione ita factus est Episcopus, vt esse desisteret monachus, sed accepta Pontifici dignitate, professionis præsertim seruauit integritatem: seruata vero professionis integritas plus ornauit Pontifici dignitatem. Nunquam denique preciosa vestimenta quæsiuit, aut quotidianam tenuia prætermissi, aut conditus suauiter cibos, vel inter hospites manducauit, aut discumbendo saltem equiescere, & resiliare rigidum propositum voluit: sed vna tantum vilissima tunica, siue per astatem, siue per hyemem patienter indutus, Oratio quidem sicut omnes Episcopos nunquam utebatur, pellico cingulo tanquam monachus utebatur. sic studio humilitatis ambitionem vestium fugabat, vt nec ipsa calcamenta suspiciens clericorum, aut vil. sicut calig. tempore hyemum, aut caligulo in tempore æstatis utebatur, intra monasterium sanè interdum solus accipiebat, frequenter nudis pedibus ambulabat, casulam preciosam, vel superbi coloris, nec ipse habuit, nec monachos suos habere permisit, sicut casulam nigellam, vel lallico pallio circumdatus inest. Quando temperies aëris mutabat, solo pallio intra monasterium eil cooperatus: capulis verò nudum nunquam à nobis visus est, nec deposita saltem cingulo sanctum petiuit, sua autem conscientia Deo talle fiducia gerens, in qua tunica dormiebat, in ipsa sacrificabat, & tempore sacrifiij mutanda esse corda potuit, quam vestimenta dicebat. Hæc beatissimo sacerdoti nullus aliquando extarsi conuulset generis carnis accipere &c.

Decimus eiusdem lapsus fuit, quod sub anno 377. nu. 7. dixit Augustinum natum anno Christi 355. Idibus Nouembris, & postea sub anno 430. nu. 75. ponit illius obitum quinto Kalendas Septembris nam Augustinus vixit annis 75. ex Possid. Si autem ab anno 355. Idibus Nouembris nu-

mers vsque ad annum 430. quinto Kalendas Septembris, habebis annos 75. non 76. vnde dicendum est, Augustinum non anno 430 sed 431. ex hac vita migrasse. Habes etiam, vnde multos errores autoris illius corrigas, qui B. Augustini vitam ex Annal. Baronij consarcinatâ, operibus D. Augustini nuper Colonie impressis præmittendam curauit, in qua præter cæ, quæ ex Baronio malè hauit, plures etiam errores de suo addere voluit, inter quos, quòd d. monasteriū ab Augustino Hipponē ædificatum in horto ciuiliam eius fuerit institutum.

Hæc longiori fortassis quàm oportuerat, oratione profectus sum, non vt tanto viro, ac tam præclaro notam aliquam inurerem: sed vt ostenderem, ad Augustini monachatum probandum debile nimis fundamentum in eius autoritate locari.

CAPVT QVADRAGESIMVM TERTIVM.

Quid Azorius de B. Augustini Monachatu, & de fundatione S. Ordinis Eremitarum senserit fideliter, & summarie declaratur.

Voniæ Iohannes Marquæ cap. 5. §. 4. post multos graues Autores, quos pro B. Augustini monachatu recensuit, vltimo tandem loco Azorium cõstituit, vt hoc milite postremū agmen clauderet. Quòd eius li-

bro non omnes ita facile præ manibus habere possint, libet hic eorum, quæ ille de hæc controctia scribit tom. 1. lib. 12. cap. 22. & 23. summam breuiter notare. Primò igitur cap. 22. proponit primam quæstionem, an B. Augustinus siam Regulam in secundo monasterio scripserit, vt docet Coriolanus, an in tertio, vt tradit Augustinus Tincensis: & in solis opinionibus referendis moratur, vbi neque opinionibus fideliter recenset, neque nodum difficultatis tangit, quòd opinionibus nõ fideliter referat, patet, quia Coriolanus non dicit tertiam Regulam, de qua solum contouertitur, scriptam fuisse in secundo monasterio. nam in probanda prima veritate cap. 3. & in 7. veritate, vbi ipsam Regulam ponit, expressè fatetur, Augustinū illam scripserit posteaquam factus est Episcopus, eamq; communè clericis, & eremitis fecisse, quòd verò difficultatis nodum non attingat, ex eo conuincitur, quòd ait, statum difficultatis, & punctura contouertit in hoc consistere, an B. Augustinus ipsam Regulam scripserit in secundo, an in tertio

D V M. id est, quod Augustinus, quodque ipse cum, vt Baronius conuincitur plane cum dicit, B. Augustinus, quod Medicam inuenisset Augustinus à moribus. Secundo est stituisse, alteram rationibus viuendis, Ciuitatibus deus B. Fulgentius scribit, illam ne remotissimas, accuisse, non inuenit de suo dicit imitationem Meritum Africæ inflatus B. Fulgentius Augustinus in Mediolani dege- Hinc ergo riu- is à B. Augustino titatibus longè- m habitu scriptis, le inuit, est lo- centem Augustini- lius autoritate nõ- silitere potuisset, locendum. Dicit- ta, quod B. Augusti- piscopatum, non- t Canonici Regu- rum: quandoque- moribus Ecclesiæ,- rum in Ciuitate- guit. Respondit- ctum fuisse, non- quo pacto disto- d vt imperfectum, um, & sicut disto- m à seminario, vt- Canonici assum- psum fuit, cum in- osessu est mona- asse. Et B. Augusti- nus essent vitæ, &- us erat, nempe viti- nona pellicea com- mituri, illudq; in- n primis collucet- tis hoc dicere sine- quæ Fulgentij di- scripsit cap. 4. vitæ- m cuiusdam Epu- terio ab eodem E- nisse. Deinde verò- Fauslo